

Rizika práce prodávajícího BOZP

Společnost KÁMEN Zbraslav, a.s. /dále též prodávající/ předává tímto dle zák.č.262/2006 Sb., zák.č. 309/2006 Sb. a NV č. 591/2006 Sb. v platném znění hodnocení rizik při dopravě, vykládání a čerpání betonové směsi kupujícímu. Kupující je povinen seznámit se s hodnocením rizik prodávajícího a zároveň předat a seznámit prodávajícího se svými riziky.

1. VŠEOBECNĚ

Podle §102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce v platném znění je povinností zaměstnavatele vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdravé neohrožující pracovní prostředí vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k prevenci rizik.

Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, které mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

Zaměstnavatel je povinen vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav technické prevence a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek a dodržet stanovené metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů.

Nelze-li rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno.

S riziky, s jejich vyhodnocením a s opatřením na ochranu před těmito riziky je zaměstnanec povinen seznamovat zaměstnance.

2. HODNOCENÍ MÍRY RIZIKA

Míra rizika je vyjádřena dvěma typy a to četností nebo pravděpodobností vzniku nebezpečné události a předpokládanou závažností negativního důsledku.

Hodnocení četností nebo pravděpodobností vzniku nebezpečné události je prováděno ve třech stupních :

- Vysoce nepravděpodobný – vznik události je téměř vyloučen
- Nepravděpodobný – vznik události se nepředpokládá, ale není během delšího období (životnosti systému, apod.) vyloučen
- Pravděpodobný – vznik události lze během určitého časového období očekávat nebo se určitou četností pravidelně či nepravidelně opakuje

Hodnocení předpokládané závažnosti negativního důsledku nebezpečné události je prováděno ve třech stupních:

- Mírně škodlivé – bez následků pro člověka (případně lze očekávat jen drobné poranění) a pro systém (případně jen se zanedbanou škodou)
- Škodlivé – při události lze očekávat vznik lehkého úrazu, případně škodou menšího rozsahu
- Extrémně škodlivé – při události není vyloučen vznik závažného úrazu (těžkého, smrtelně hromadného) nebo škody velkého rozsahu

Míra rizika je kombinace pravděpodobnosti nebo četnosti vzniku nebezpečné události a předpokládané závažnosti negativního důsledku této události. Hodnocení míry rizika je prováděno podle následující tabulky:

Předpokládané důsledky			Mírně škodlivé	Škodlivé	Extra škodlivé
			1	2	3
Vznik události	Vysoce nepravděpodobný	a	Zanedbatelné riziko	Přijatelné riziko	Mírné riziko
	Nepravděpodobný	b	Přijatelné riziko	Mírné riziko	Značné riziko
	Pravděpodobný	c	Mírné riziko	Značné riziko	Nepřijatelné riziko

3. DEFINICE JEDNOTLIVÝCH STUPŇŮ RIZIKA

Zanedbatelné riziko

Systém je naprosto bezpečný, zbytkové riziko, že při běžném provozu neznámá prakticky žádné nebezpečí pro obsluhu ani systém, není třeba přijímat žádná opatření.

Přijatelné riziko

Vyhovující stav, kdy lze riziko považovat za přijatelné a není třeba přijímat další opatření. V případě obsluhy tohoto systému kvalifikovaným zaměstnancem (poučeným, zaškoleným apod.) při dodržení návodu výrobce či předpisu provozovatele lze předpokládat, že riziko vyplývající z provozování systému nepřekročí všeobecně přijatelné, zdraví ani systém neohrožující meze. Případná opatření proto spočívají především.

Mírné riziko

Riziko již nelze považovat za přijatelné a musí být zredukováno, avšak s ohledem na co nejnižší vynaložené náklady. Opatření musí být zavedeno v určitém časovém termínu. Systém je možno provozovat obsluhou řádně zaškolenou, s potřebnými znalostmi pravidelně ověřovanými zkouškou apod. Obsluha musí být seznámena se všemi hrozícími riziky a tam kde je to potřebné, musí používat odpovídající OOPP. Doporučuje se připravovat další opatření, která by hrozící rizika snížila a umožnila je znovu přehodnotit.

Značné riziko

Stav systému je nutno považovat již za nebezpečný. Je třeba neprodleně zahájit činnosti vedoucí k takovým úpravám systému (a to i za cenu vynaložení značných finančních prostředků), které hrozící rizika sníží a umožní jej znovu přehodnotit. V případě nezbytnosti provozování tohoto systému je nutno jej omezit na nejmenší možnou míru s tím, že musí být všestranně zajištěn, např. tím, že bude obsluhován vysoce kvalifikovaným zaměstnancem seznámeným se všemi riziky a vybaveným všemi dostupnými prostředky vedoucími ke snížení hrozícího rizika, pokud možno pod dozorem jiného vysoce kvalifikovaného zaměstnance apod.

Nepřijatelné riziko

Stav systému, který neumožňuje jeho provozování v žádném případě. Případný dosavadní provoz je třeba okamžitě zastavit. Systém je třeba nahradit jiným systémem s přijatelnými hodnotami rizika. Není-li možné, potom je třeba nahradit ty části systému, které jsou vlastním zdrojem rizika, případně systém zcela zrekonstruovat.

4. OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ NEBO ODSTRANĚNÍ RIZIKA

Jestliže v hodnocení systému existuje nebezpečí, které vyvolává ohrožení s vyšším rizikem než je riziko přijatelné, je třeba předpokládat, že způsobí zranění nebo škodu, pokud nebudou přijata žádná bezpečnostní opatření. V případě, kdy je zjištěno riziko vyšší než je riziko přijatelné, je třeba navrhnout opatření k jeho úplnému odstranění nebo k jeho snížení.

Úplně jde riziko odstranit tehdy, jestliže se odstraní nebezpečí (např. nebezpečná chemická látka se nahradí jinou – neškodnou) nebo se odstraní ohrožení (např. se vyloučí přítomnost osob v nebezpečném prostoru).

Rizika se přednostně snižují konstrukčním a projektovým řešením. Jestliže se tímto řešením nedosáhne požadované úrovně bezpečnosti, navrhuje se použití bezpečnostních zařízení a opatření kolektivní ochrany (např. zábradlí jako ochrana zaměstnanců proti pádu). Jestliže ani tato ochrana není dostačující nebo proveditelná, pokračuje se ochranou individuální (např. bezpečnostní postoj jako ochrana zaměstnance proti pádu) a organizačními opatřeními. Zůstatková rizika se řeší bezpečnostními instrukcemi, místními provozními předpisy, novými pracovními postupy a školením zaměstnanců.

5. PROVÁDĚNÍ HODNOCENÍ RIZIK

Hodnocení rizik se doporučuje provádět vždy, jestliže se změní podmínky, které by mohly ovlivnit působení nebezpečí na pracovišti, nebo ohrožení zaměstnanců, tzn. např.

- při každé změně pracovního programu (postupu, technologie apod.)
- při změně pracovních předpisů a ostatních předpisů k zajištění BOZP
- při zavedení nového pracovního režimu (snížení počtu zaměstnanců, změna směnného režimu apod.)
- při instalaci nových pracovních prostředků (strojů, zařízení apod.)
- při změně požadavků na kvalifikaci zaměstnanců nebo při výměně osazenstva (obsluhy)
- na základě vyhodnocení důsledku havárie či mimořádného stavu

Kromě výše uvedených případů se doporučuje provádět hodnocení rizika opakovaně, nejméně jednou za tři roky.

6. VYUŽÍVÁNÍ EVIDENCE RIZIK

Systém slouží zejména vedoucím zaměstnancům, kteří mají podle zákoníku práce za povinnost pravidelně seznamovat své podřízené s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a s rizikem jejich práce, s jejich vyhodnocením a s opatřeními na ochranu před těmito riziky.

Systém je rovněž možné využívat při provádění vstupních školeních BOZP nových zaměstnanců a také k plnění ustanovení §102, odst. 2, zákoníku práce, které ukládá zaměstnancům, kteří plní úkoly na jednom pracovišti, vzájemně se písemně informovat o rizicích.

Zdroj rizika		Doprava betonu, autočerpadla, ukládání betonové směsi	
		Hodnocení míry rizika	
Riziko, ohrožení	Nehody při couvání – zachycení pracovníka, náraz na překážku s ohrožením zdraví pracovníka pod.	2 c	značné riziko
	Ucpání potrubí a způsobení zranění při jeho uvolňování	2 c	značné riziko
	Zasažení pracovníka v důsledku rázů v potrubí s následkem pádu pracovníka	2 c	značné riziko
	Zasažení pracovníka betonovou směsí v důsledku rozpojení potrubí nebo prasknutí hadice	2 c	značné riziko
	Zborcení bednění v důsledku náhlého zatížení podpěrných konstrukcí	3 c	nepřijatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení	<ul style="list-style-type: none"> Zajištění dostatečného prostoru pro couvání za přítomnosti navádějícího pracovníka Vyznačení ochranného pásma pohybu stavebního jeřábu Zajištění přehledného obslužného místa mimo ohrožení případné ztrátě stability podpěrných konstrukcí bednění Správný způsob čištění potrubí podle návodu výrobce autočerpadla Udržování bezpečného místa obsluhy autočerpadla v místě ukládání betonové směsi z hlediska pádu pracovníka, tj. za použití pochozích lávek přes výztuž, kolektivního zajištění nebo osobního zajištění proti pádu z výšky Kontrola spojů potrubí a stavu hadic Bezpodmínečné používání ochranné přilby a ochranných brýlí nebo ochranných obličejových štítků Plynulé a rovnoměrné ukládání betonové směsi 		

Zdroj rizika		Obsluha autočerpadla betonu z hlediska zajištění bezpečného pracovního místa ze strany objednatele (kupujícího)	
		Hodnocení míry rizika	
Riziko, ohrožení	Pád pracovníka obsluhy autočerpadla z výšky	3 c	nepřijatelné riziko
	Pád do prohlubně	2 c	značné riziko
	Pád ze žebříku	2 c	mírné riziko
	Pád, uklouznutí na schodech	2 c	značné riziko
	Nedostatečný pracovní prostor	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení	<p>Na základě hodnocení rizik ohrožení zdraví pracovníků provedené objednatelem (kupujícím) provádět obsluhu autočerpadla z bezpečného místa stanoveném objednatelem (kupujícím), přičemž zajištění pracovního místa ve výšce musí odpovídat požadavkům kolektivního zajištění prací ve výškách v souladu s ZP §102 a zák.č. 309/2006 Sb., NV 591/2006 Sb. NV 362/2005 Sb.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pevné zábradlí na okraji konstrukce nebo Ve vzdálenosti 1,5m od okraje konstrukce jednoduché zábradlí, resp.výstražná bezpečnostní páska instalovaná ve výšce 1,1m nebo Pevná záchytná konstrukce pod místem obsluhy <p>Určené pracovní místo musí být současně přehledné z hlediska technologie ukládání betonové směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> Nevstupovat na žebřík, který nesplňuje požadavky bezpečnostních předpisů (je krátký, nezajištění nebo technický stav je zjevně nevyhovující) Nevstupovat na schodiště, které není opatřené zábradlím Zajištění všech otvorů a prohlubní zábradlím resp. Řádnými poklopy s nejvyšším přepokládaným zatížením v provedení takovém, aby se nedaly posunout – odpovídá objednatel (kupující) Dostatečné osvětlení přístupových cest a místa k ovládaní autočerpadla a místa ukládání betonové směsi – odpovídá objednatel (kupující) 		

Riziko, ohrožení			Hodnocení míry rizika
	Nebezpečí převrácení autočerpadla v důsledku sesmeknutí podpěr	3 c	nepřijatelné riziko
	Poranění v důsledku vysunutí otočných a teleskopických podpěr v případě jejich zajištění v souladu s návodem výrobce	2 c	značné riziko
	Poranění prasklým potrubím a z něj vystřikující betonovou směsí	1 c	mírné riziko
	Poranění v důsledku rozpojení dopravního potrubí, které je pod tlakem čerpaného betonu	3 b	značné riziko
	Poranění pracovníků stavby neúmyslným spuštěním ovládní výložníku a jejím pohnutím	2 c	značné riziko
	Poranění padajícími částmi potrubí, pozvolným uvolněním šroubových spojů nebo spojek	3 b	značné riziko
	Poranění způsobné betonem, který se uvolnil z koncové hadice při otáčení výložníku ve výšce nad stavenišťem	2 c	značné riziko
	Poranění zaměstnanců stavby při popojíždění a manipulaci s koncovou hadicí, která se náhle zachytila v armatuře	2 c	značné riziko
	Poranění očí stříkajícím betonem nebo ochrannou olejovou emulzí	1 b	přijatelné riziko
	Poranění očí a další poranění vystřikujícím hydraulickým olejem při otvírání šroubení tlakových hadic	1 b	přijatelné riziko
	Zachycení části oděvu míchacím zařízením v koši nebo pohybem pístů	1 b	přijatelné riziko
	Uklouznutí na zledovatělé plošince	2 c	značné riziko
	Poranění nohou nezajištěným potrubím, které se náhle sesunulo	3 b	značné riziko
	Poranění při navádění autodomíchače na násypku koše čerpadla, riziko přimáčknutí na čerpadlo	3 b	značné riziko
	Zakopnutí o oplachové hadice nebo kabel ovládní	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení	<ul style="list-style-type: none"> • Určení bezpečného místa pro ustavení čerpadla betonu do pracovní polohy tak, aby bylo možno vysunout všechny podpěry čerpadla na bezpečný terén bez ohrožení sesmeknutí • Každé čerpadlo musí být vybaveno dopravním potrubím (cca 6 ks á 3 m) barevně odlišné od dopravního potrubí jiného čerpadla • Provádění pravidelné kontroly potrubí, opotřebené potrubí nutno bezodkladně vyměnit, musí být odloženo na určené místo a znehodnoceno • Před zahájením ukládky betonu musí být potrubí zkontrolováno, zda je čisté a provede se kontrola těsnosti spojů rozpojením nejméně dvou sekcí potrubí • Po ukončení prací musí být potrubí řádně vyčištěno způsobem stanoveným návodem výrobce k čerpadlu betonu • Zakrytování přídatného potrubí, které je volně uložené blíže jak 3m od obsluhy plechovým pláštěm a zajištění řetězem proti uvolnění v případě prasknutí potrubí (hadice) • Zákaz pohybu nepovolaných osob v prostoru čerpadla betonu a používaného potrubí k dopravě betonu • Při čištění a v blízkosti přídatného potrubí používat ochranný celoobličejový štít a ostatní OOPP v souladu s vnitřní směrní • Vždy používat ochrannou přilbu po celou dobu přípravy a ukládní betonu • Zvýšená pozornost při příjezdu autodomíchače k násypce čerpadla betonu • Zvýšená pozornost při pohybu na místě uloženého dopravního potrubí, oplachových hadic nebo kabelu ovládní 		

Praha, 01. 05. 2014

Zpracoval : Ing. Josef Bielak – osoba odborně způsobilá ve smyslu zákoníku práce